r. 130. N — Cena 6 fen. Z dodatkiem ilustrowanym 10 fen — Rok XVIII.

Nowy Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Niedziela, dnia 14 maja 1916 r.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie 12 mrk., półrocznie 6 mrk., miesięcznie 1 mrk. Za odnoszenie do domu 40 f. mies.

Redakcja i administracja
Zachodnia 37.

Cena ogłoszeń: I-sza strona 1 mrk za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 1 mrk. nekrologi i reklamy 40 f., ogłoszenia zwyczajne 20 f., ogłoszenia drobne 4 f. za wyraz.

Czy Polska ma być kolonją?

Nie twórzmy złudzeń! powinno być hasłem polityki polskiej, której podstawą musi stać się poznanie zasadniczych interesów narodu.

Wychodząc z głębszego ujęcia tych interesów, występujemy bez obsłonek przeciw związkowi gospodarczemu z Rosją. Aczkolwiek przynosi on dość znaczne korzyści, atoli na daleką metę groził zniekształceniem rozwoju sił polskich i degradacją Królestwa do stanowiska kolonji.

Obecnie, w granicznym momencie dwuch epok, staje w całej nagości zagadnienie przyszłości naszego ekonomicznego rozwoju, zagadnienie, kryjące morze niebezpieczeństw i możliwości.

Przemysł nasz opierał się niemal wyłącznie na wywozie na Wschód.— Największa gałęź przemysłu polskiego, włókiennicza, zatrudniająca 40 procent wszystkich robotników fabrycznych, wywoziła do Rosji około 34 proc. całej wytwórczości. Wywóz towarów włókienniczych był jedyną dodatnią pozycją w naszym bilansie handlowym.

Gdyby nie wywóz perkalików, bilans nasz byłby ujemny, albo nie moglibyśmy poprostu przywozić całej masy towarów z zagranicy, czy z Rosji, słowem, bylibyśmy o wiele ubożsi. Było to złe, stwarzało naszą ekonomiczną zależność od Wschodu, zniekształcało normalny rozwój kraju, ale fakt pozostaje faktem. Znaczenie gałęzi przemysłu, który stworzył dziesiątek miast, mniejsza o to, jakich, dawał zatrudnienie setkom tysięcy rodzin, było olbrzymie. Co się z nim stanie? Czy zdoła się handlowo przystosować do nowych warunków, w razie gdyby od Rosji dzielił nas kordon celny, czy technicznie i organizacyjnie wytrzyma konkurencję z potężnym przemysłem Zachodu? Gdyby nawet, to i tak czeka go długi okres techniczno-organizacyjnej rekonstrukcji, czyli długotrwający ostry kryzys.

A inne gałęzie przemysłu? Słabo rozwinięty żelazny i maszynowy, chemiczny? Jak wykazały ostatnie badania, wymagają one czułej opieki ze strony państwowej polityki celnej. Ażeby się rozwinęły, a od ich rozwoju zależy nasza ekonomiczna przyszłość, nasze stanowisko w życiu kultury ludzkiej, niezbędne są stosunkowo wysokie cła, umożliwiające tym zasadniczym i decydującym o rozkwicie kraju gałęziom przemysłu rozrost i zdobycie rynku wewnętrznego. Niebezpieczeństwa dla polskiego przemysłu, wytwarzającego środki produkcji, są wprost tragiczne. A i to zaznaczyć trzeba, iż spotęgowanie sił wytwórczych kraju musi iść w kierunku rozwijania przedewszystkiem przemysłu, wytwarzającego środki produkcji — nie środki spożycia.

Granice roskwitu przemysłów rolnych: cukrownictwa, gorzelnictwa, przemysłu włóknistego it.p. są bardzo wązkie. Popyt na nie wzrasta wraz ze wzrostem zamożności kraju, ale przecież nie nieskończenie

Zamożność zaś kraju zależy w pierwszym rzędzie od budowy maszyn, narzędzi, aparatów, szyn, lokomotyw, statków parowych, preparatów chemicznych, nawozów sztucznych, słowem, narzędzi produkcji i środków obrotu, umożliwiających intensyfikację rolnictwa, spotęgowanie wydajności pracy przemysłów spożywczych, rolnych, rzemiosł, rozwój handlu itp. Dotychczas o stopniu naszego rozwoju ekonomicznego decydowała bawełna. Staliśmy na poziomie kapitalizmu pierwotnego, kiedy to przemysł bawełniany grał rolę decydującą. Ale okres kapitalizmu bawełnianego minął, dziś decyduje suma żelaza, spożywanego w danej gospodarce narodowej.

Aby rozwinąć w Polsce przemysł żelazny w szerszem znaczeniu, t. j. przemysł środków wytwarzania, niezbędna jest wszechstronna i intensywna polityka wychowawczo-ochronna ze strony państwa. Przy braku ochrony celnej staniemy się niechybnie kolonją. Co oznacza, że będziemy narodem spożywców, konsumujących obce towary, narodem proletarjatu, pracującego w obcych fabrykach; narodem emigrantów za łyżkę soczewicy wysługujących się międzynarodowemu kapitałowi we wszystkich warsztatach całego świata. Ze nie staniemy się narodem wytwórców, rozwijających maximum własnych sił w służbie kultury i swobody.

Taką politykę wychowawczo-ochronną prowadzą w czasach ostatnich na szeroką skalę Węgry, kraj par excellence rolniczy, ale szybko rozwijający własny przemysł. Przy omawianiu zagadnień środkowo-europejskiego bloku gospodarczego przemysł węgierski wyraził swą zgodę na przystąpienie do niego, lecz z warunkiem, że nie zmniejszy to samodzielności węgierskiej polityki ekonomicznej, usiłującej wszelkimi sposobami stworzyć krajowy wielki przemysł.

Przykład Węgier, z takim nakładem sił dążących do uprzemysłowienia kraju, jedynej podstawy jego ekonomicznej niezależności i wzrostu poziomu bogactwa, powinien pouczyć nas o wielu, wielu sprawach.

E. Lipiński.

Kur. Polski.

Sytuacja ekonomiczna w Rosji.

Wojna zdaje się być potężnem lekarstwem na senność i apatję rosjan. Jak dotychczas przynajmniej jest wiele oznak, iż pod wpływem konieczności szukają oni wyjścia z dotychczasowego zacotania ekonomicznego. Widać przedewszystkiem żywsze zainteresowanie sprawami gospodarczemi, liczne dyskusje i prace na ten temat dowodzą w każdym razie dążenia do dokładnego zorjentowania się w sytuacji, a powstawanie całego szeregu zakładów przemysłowych dowodzi, że i przedsiębiorczość, dotychczas prawie żadna, rosjan otrzymała znaczny impuls.

Z wielu projektów ekonomicznych, zakreślonych na szerszą skalę, na szczególną uwagę zasługuje pomysł budowy podbiegunowej drogi żelaznej. Oto geneza tego ciekawego projektu.

W ostatnich latach wzrastało coraz bardziej znaczenie Zachodniej Syberji, jako kraju rolniczego, zdolnego do eksportowania wielkich ilości zboża. Pomimo klęski nieurodzaju, która nawiedziła te okolice w roku zeszłym, jest jednak widocznem, że epizodyczny ten wypadek niema znaczenia dla przyszłości kraju, która każe się spodziewać ogromnego rozwoju rolnictwa.

Zachodzi wobec tego nader ważne pytanie co do dróg wywozowych, któremi kraj rozporządza celem dostarczenia swej wytwórczości na europejskie rynki zbytu. Przed laty kilkunastu, kiedy jeszcze wielka kolej syberyjska nie istniała, dróg takich nie było żadnych i rolnictwo rozwijać się nie mogło. Powstanie tej wielkiej drogi było pierwszym, choć i niedostatecznym warunkiem rozwoju gospodarstwa rolnego w okręgach stosunkowo blizko kolei położonych, dając możność eksportu zboża drogą lądową do Rygi, a stąd morzem do Londynu.

Nie było to jednak radykalnem rozwiązaniem kwestji, jak bowiem wiadomo, stanowią drogi żelazne doskonały i wygodny środek przewozowy dla towarów droższych, które mogą znieść wyższe koszta transportu, kiedy idzie natomiast o towary tanie, w rodzaju zboża, węgla, rud mineralnych i t. d. to najdalsza droga wodna nie obarcza tych artykułów w tym stopniu, co droga lądowa. W tym wypadku naprz. wynosił fracht od syberyjskiej stacji kolejowej do Londynu przy największej względności taryfy około 60 kop. od puda zboża, którego cena franko stacja kolejowa wynosiła zaledwie 40 kop. Utrudniało to oczywiście i ograniczało rozwój Syberji.

Już wtedy myślano o drogach wodnych, obecnie jednak, kiedy wywóz przez Rygę jest niemożliwy, z konieczności powrócono do tej materji.

Projekt polega na tem, aby utworzyć drogę mieszaną lądowo-wodną. Zboże ma być wysyłane przez rzekę Ob do Obdorska (w tych miejscach wielka rzeka syberyjska wolną jest od lodów w przeciągu 180 dni do roku), stąd ma zostać wybudowana wązkotorowa droga żelazna długości około 500 kilometrów, przecinająca tundry samojedów i docierająca do brzegów oceanu Lodowatego w pobliżu wyspy Warandiej, na północny wschód od Archangielska. W tem miejscu ma powstać port, który dla Syberji będzie odgrywał rolę Archangielska.

Podług obliczeń projektodawców zmniejszą się w ten sposób koszta przewozu zboża z okręgu Tomskiego do Londynu prawie o połowę.

W każdym razie jest to projekt, który dla przyszłości ekonomicznej Rosji posiada znaczenie pierwszorzędne. Nie ulega nawet kwestji, że prędzej czy później znajdzie on urzeczywistnienie, zachodzi tylko pytanie, kiedy i przez kogo: przez rosjan, czy przez przedsiębiorczych i żądnych zysków cudzoziemców.

Sama budowa kolei w tych stronach podbiegunowych nie jest połączona ze zbyt wielkiemi trudnościami technicznemi. Znaczne ułatwienie stanowi blizkość rzeki Ob, przez którą możnaby sprowadzać potrzebne materjały, w pierwszym rzędzie żelazo z hut uralskich.

Podobno projekt ten wyszedł już z okresu studjów przygotowawczych i zostało już wniesione podanie do ministerjum komunikacji w celu zatwierdzenia towarzystwa akcyjnego budowy wspomnianej kolei.

Ciekawą wiadomość zamieszczają pisma rosyjskie, jakoby administracje kopalń syberyjskich zdecydowały się ostatnio na znaczne polepszenie warunków pracy dla robotników. Sensacja polega na tem, że artele robotników obejmują pracę na wspólną odpowiedzialność, przyczem w celu zachęcania ich i podniesienia wydajności pracy, otrzymają artele udział w zyskach.

Wskutek powołania do szeregów znacznej ilości robotników i rolników, daje się we wszystkich gałęziach pracy odczuwać dotkliwy brak rąk roboczych.

Wzorując się widocznie na przykładzie niemców, zamierza rząd rosyjski wysłać do Persji agentów celem werbowania robotników, przeważnie dla potrzeb wsi rosyjskiej.

E. S.

Sprawa Suchomlinowa,

według ostatnich wiadomości przybrała niespodziewany obrót, mianowicie: Suchomlinow został wypuszczony na wolność, natomiast senator, prowadzący śledztwo, poszedł do więzienia, a kontredansowa zmiana miejsc w istocie jest sensacyjną!

Nasuwa to „Kurjerowi Polskiemu" następujące refleksje:

Na chwilę nawet zapomina się, że w Rosji jest wszystko możliwe. Przychodzi tylko na myśl pytanie: „a teraz czyja kolej?"

Minister wojny aresztowany był pod zarzutem zdrady stanu; teraz pod tym samym zarzutem aresztowano rewizora. Jedno z dwojga: albo w Rosji współczesnej można obecnie każdego oskarżać o zdradę stanu, albo też oskarżenie o tego rodzaju występek nie jest tam nigdy oceniane z punktu widzenia państwowego jako najcięższe przestępstwo.

Ta państwowa „moral insanity" jest jednak doprowadzona do takich rozmiarów, że w rzeczywistości nadaje się do operetkowego opracowania. Temat sensacyjny—powodzenie pewne. Powinni nań zwrócić uwagę nasi autorzy i reżyserzy.

Kronika

Urzędowe izby handlowe.

Członek niemieckich urzędowych izb handlowych w Warszawie, p. Mejerstein, udzielił następującego wyjaśnienia o znaczeniu tychże dla Królestwa Polskiego: Urzędowe izby handlowe powstały nie w celu ożywienia ruchu handlowego między Niemcami, a okupacją polską, lecz szło głównie o uzdrowienie anormalnego systemu handlowego w Król. Polskiem.

Obrót 10—12 miljonów, osiągnięty dotąd za pośrednictwem izb handlowych nie powinien wprowadzać w błąd, ponieważ polegał głównie na umożliwieniu sprowadzania artykułów spożywczych. Niestety, z ulgi tej korzystały tylko firmy większe, jakkolwiek w interesie izb handlowych leżało popieranie drobnego kupiectwa. Korzyści, jakie dały izby powyższe, są znaczne i należy przyjąć pod uwagę, że władza okupacyjna przed ustanowieniem przepisów liczy się ze zdaniem tychże izb, co ma doniosłe znaczenie, jak np. zmiana kursu urzędowego, która niedawno nastąpiła tą samą drogą.

Ubolewać należy, iż firmy handlowe nie w dostatecznej mierze korzystają z przywilejów, stawianych im przez izby handlowe.

Wysyłanie np. listów do urzędowych izb handlowych nie podlega żadnej cenzurze, co umożliwia szybką komunikację listowną, przyczem listy, wysyłane w kopertach specjalnych, mogą być zamknięte, rozumie się, nie mogą zawierać listów, skierowanych do osób trzecich.

Sprzedaż produktów żywnościowych, powierzono ostatnio Centralnemu towarzystwu aprowizacyjnemu, to samo stanie się z zakupami innych gałęzi handlowych.

Większy obrót dałby się osiągnąć w dziedzinie zapotrzebowań przedmiotów gospodarstwa domowego i rolnictwa, zwłaszcza dla ludności wiejskiej, która wszystko nabywa w mieście.

Jakkolwiek wywóz towarów z Królestwa Polskiego spoczywa dotychczas w rękach poszczególnych monopolistów, tem nie mniej jednak udało się przywileje tychże zredukować. W ten sposób zorganizowano eksport jaj z powiatu kaliskiego.

Co zaś do komunikacji osobowej, p. M. wyjaśnia, że zostanie ona, jak dotąd, ograniczoną.

Zniesienie sekwestru

towarów tkackich, tkanych i pończoszniczych nastąpiło w myśl ogłoszonego w nr. 6 „Gazety Urzędowej" władz c.-niemieckich w Warszawie" rozporządzenia gen.-gubernatorstwa. W rozporządzeniu tem zaznaczono, że obecnie „wolno rozporządzać dowolnie zgłoszonemi towarami, o ile te nie zostały kupione przez wydział Zakupu ministerjum wojny przy Wydziale Surowców Wojennych, lub o ile nie wydano względem nich innych rozporządzeń".

Z handlu.

W sferach kupieckich krąży pogłoska, iż wkrótce wznowionem zostanie wydawanie przepustek na towary. Zapanowało z tego powodu pewne ożywienie i popyt znaczniejszy na towary zimowe. (st)

Dla rodzin legjonistów.

Jak donosi „Deut. Lodzer Zeitung" ces.-niemieckie prezydjum policji udzieliło pozwolenia Kołu pomocy dla rodzin legjonistów polskich na urządzenie kwesty ulicznej w dniu 1-ym czerwca r. b.

Zmniejszenie zapomóg.

Poczynając od dnia 15-go b. m. Kuratorium Obywatelskie zmniejsza zapomogi wypłacane dotąd rezerwistkom.

Zmniejszenie zapomogi wynosi: 1 rb. dla pobierających do 20 rb. i 2 rb., o ile biorą więcej nad 20 rb.

W ten sposób zapomogi będą wypłacane w stosunku następującym:

Rezerwistce samotnej 5 rb., z jednem dzieckiem 11 rb., z dwoma do 5 lat — 13 rb., na każde następne dziecko do lat 5 kurator um dodawać będzie 2 rb., na dziecko zaś starsze 4 rb. Największa suma zapomogi [illegible] rubl.

Fuzja kooperatyw.

Jak już donosiliśmy poprzednio sprawa zjednoczenia kuchen robotniczych przy związkach zawodowych jest na drodze do pomyślnego załatwienia. W dniu dzisiejszym w kwestji tej odbędzie się zebranie przedstawicieli 20-tu kooperatyw.

Z Łódzkiej Straży Ogniowej.

W dniu dzisiejszym o godz. 10-ej rano na terytorjum fabrycznem firmy Eisert, przy ul. Karola № 19, odbędą się ćwiczenia jubileuszowe naszej straży ochotniczej.

Dla analfabetów.

Stow. opieki nad kobietami, Andrzeja 16, organizuje bezpłatne kursa wieczorowe dla dorosłych analfabetów. Nauka rozpocznie się w niedzielę.

Zagubione paszporty.

Dzienniki miejscowe coraz częściej zamieszczają ogłoszenia o zagubionych paszportach przez mieszkańców Łodzi. Jest to dowodem, że mieszkańcy naszego grodu są nadzwyczaj roztargnieni i nieuważni. — Roztargnienie to i nieuwaga naraża ich jednak na nadzwyczajne i niemałe wydatki.

Przedewszystkiem ponoszą koszta ogłoszeń, następnie mogą być pociągnięci do odpowiedzialności sądowej za nieposiadanie paszportu przy sobie i ukarani dość wysoką grzywną pieniężną.

Wydanie duplikatu zagubionego paszportu kosztowało dotychczas niewiele, jak się dowiadujemy, władze policyjne postanowiły obecnie pobierać za wystawienie duplikatu paszportu zagubionego dziesięć marek.— Opłata ta skłoni zapewne mieszkańców naszych do większej ogledności i uwagi.

Tajna gorzelnia

wykryta została przez policję przy ul. Dzielnej 20, w mieszkaniu Jojny Branda. Aparaty skonfiskowano, „gorzelanego" pociągnięto do odpowiedzialności. (a)

Wypadki i kradzieże:

Wybuch granatu.

Na folwarku Julianów w Radogoszczu, 13 letni syn fornala, przerzucając gnój, uderzył widłami w granat, który się tam znalazł. Wskutek uderzenia nastąpił wybuch. Nieszczęśliwy chłopiec został na miejscu zabity.

Kradzieże.

Przy ul Piotrkowskiej 145 z fabryki Alberta Kurca niewykryci złoczyńcy skradli towary trykotażowe, wartości 1400 marek.

Przy ul. Pańskiej 58 Mozesowi Seidemanowi skradziono 120 tuzinów skarpetek męskich wartości 1000 marek.

Ze związków i stowarzyszeń.

╳ Ze Stow. „Swiatło".

Chór męski przy Stow., prowadzony przez p. J. Srebrnogórę, przekształcony został na mieszany. Zapisy na członków przyjmowane są codziennie od 5 do 8 wiecz. w lokalu „Swiatła", ul. Fabryczna № 1.

╳ Ze związku rob. malarskich.

W sobotę, dnia 20 maja, o godzinie 5-ej po poł. odbędzie się walne zebranie Zw. Zaw. Robotn. Malarzy.

Wszyscy członkowie, którzy przyjąć chcą udział w zebraniu, winni wnieść zaległe składki. Nowi członkowie mogą zapisywać się codziennie w lokalu związku od 7-ej do 9-ej wieczór.

Z Warszawy.

:: Egzaminy na stopień lekarza dentysty.

Obecnie odbywają się ostateczne egzaminy słuchaczy wszystkich 3-ch szkół dentystycznych w Warszawie na dyplom lekarza zębów (Zahnarzt), według zmienionego regulaminu.

Egzaminy odbywają się w obecności delegatów ze strony władz niemieckich i inspektora urzędu zdrowia d-ra Polaka i składane są w języku polskim.

:: Ludność Warszawy a wybory.

Wydana przez Biuro Pracy Społecznej broszura p. W. Wakara „Ludność Warszawy wobec wyborów do Rady Miejskiej" zawiera najświeższe dane statystyczne, z których wynika, że w 15 okręgach milicyjnych Warszawy i Pragi mieszka obecnie 801,500 osób, a w 11 przedmieściach, mających wejść do obszaru miejskiego, 137,600 osób. W mieście ludność żydowska wynosi w tej chwili 42 proc., na przedmieściach tylko 11 proc.

:: Swięto dzieci.

Dziś na Placu Wyścigowym odbędzie się pokaz gimnastyczny warszawskich szkół początkowych. Będzie to widok wprost niezwykły 20 tysięcy dzieci zebranych razem, sprawnie się gimnastykujących i śpiewających chóralnie pieśni, których rok temu ani jedno dziecko szkół miejskich nie umiało. Dochód z tego prawdziwego „Swięta Dzieci" przeznaczono na rzecz Wielkiej Kwesty Majowej.

:: Nadzór nad Towarzystwem „Rosja".

Jak donosi „D. Warsch. Ztng.", nad czynnościami warszawskiego oddziału Tow. ubezpieczeń „Rosja" rozciągnął nadzór p. szef zarządu cywilnego; nadzór sprawuje dyrektor Flakowski z tutejszego oddziału banku p. f. „Ostbank".

:: „Wielka Warszawa".

Komisja wyłoniona do przyjęcia przedmieść, po przyjęciu przez mec. Higersbergera mandatu przewodniczącego zorganizuje się i niezwłocznie potem przystąpi do czynności, związanych z przyłączeniem przedmieść do Warszawy.

:: Wydalanie niestałych mieszkańców.

Prezydjum policji zgodziło się dopomódz Zarządowi miasta do wydalenia z Warszawy niestałych mieszkańców do miejsca ich pochodzenia i w tym celu zwróciło się do Cesarskiego Gubernatorstwa i Głównej Dyrekcji Dróg Zelaznych w w kwestji ułatwienia przejazdu.

Z prowincji

△ Z Płocka.

W ubiegłą sobotę, dnia 6 b. m. odbyło się uroczyste otwarcie mostu nad Wisłą, łączącego Płock z lewym brzegiem Wisły. Na ceremonji otwarcia był—według „W. Tag."—generał-gubernator warszawski, v. Beseler, ze świtą. Most jest otwarty dla publiczności od godz. 5-ej r. do 10-ej wieczór.

△ Z Tomaszowa.

Wydział pomocy przy gminie żyd. w Tomaszowie otrzymał 2000 marek od berlińskiego komitetu pomocy żydom (a)

△ Z Wawra.

Komendant Wawra ogłosił „Obwieszczenie" tej treści: „Wszelkim osobom wojskowym surowo zabrania się podczas bytności w Wawrze i okolicy, żądać od mieszkańców miejscowych bezpłatnie lub niżej ceny normalnej, odstąpienia artykułów żywności, bądź pod pozorem przymusu, lub innym jakim sposobem nielegalnym. O podobnem wydarzeniu ze strony wojskowych należy bezzwłocznie zawiadomić władze komendantury".

△ W Ciechocinku.

W dniu 1-ym czerwca otwarty zostanie sezon kąpielowy. Stosowane być mogą wszystkie środki lecznicze, jak w czasach pokoju mianowicie: Kąpiele solankowe, mułowe, kwasowęglowe, kąpiele w świetle elektrycznem i w łazienkach, kąpiele słoneczne inhalatorjum. Zatroszczono się również o rozrywki, przystosowane do wojennego czasu. Mieszkania i pojedyncze pokoje odnajmuje tylko urzędowe mieszkaniowe biuro wykazowe, gdzie je też można zawczasu zamówić. Poczynione będą starania o dostateczne i tanie zaopatrzenie w środki żywności.

Prócz paszportu wymagane jest na przebywanie na kuracji świadectwo o dokonanym oczyszczeniu od robactwa i zaświadczenie o zaszczepionej ospie po wybuchu wojny.

Z blizka i z daleka.

§§ Z Mitawy.

Niemiecki burmistrz w Mitawie wydał — jak donosi „D. W. Ztg."— rozporządzenie, w którem powiedziano, że wszystkie dzieci w wieku szkolnym (od 8 do 14 lat) nie uczęszczające do żadnej szkoły, winny zgłosić się do zapisu szkolnego pod karą 150 marek lub 15 aresztu.

§& 130 lat życia. W tych dniach zmarł w wiosce Nagyleta najstarszy człowiek na Węgrzech Jerzy Kanalas, który przeżył 130 lat.

§§ Język niemiecki w szkołach czeskich.

Prasa wiedeńska zaznacza, że we wszystkich szkołach w Czechach ma być wprowadzony język niemiecki jako przedmiot obowiązkowy. Dotąd tak nie było, przynajmniej nie wszędzie. (Głos narodu).

Teatr i Sztuka.

Teatr Polski (Cegielniana 63).

Zakończenie sezonu.

Dziś o 7 i pół wiecz. zrzeszenie artystów teatru polskiego pod kierunkiem p. Szeffera daje ostatnie pożegnalne przedstawienie na benefis dwuch uzdolnionych artystów pp. Pilarskiego i Woskowskiego; odegraną będzie sztuka historyczna H Sienkiewicza „Azja Tuhaj-Bejowicz", w której benefisanci odtworzą główniejsze role; a mianowicie Woskowski — Wołodyjowskiego, p. Pilarski — Mellechowicza „Zagłobą" będzie p. Szejer. pozatem przyjmuje udział całkowity zespół i pokaźna ilość wyćwiczonych statystów.

Nie wątpimy, że publiczność poprze usiłowania i pracę zrzeszenia artystów, którzy przez cały sezon zimowy pracowali z zaparciem się i siali naokół ziarna ojczystej mowy i talenty swoje poświęcali dla ukochanych sympatyków teatru polskiego.

Wypełnienie widowni po brzegi będzie nagrodą za pracę owocną, i zachętą do dalszego utrzymania tej kulturalnej placówki w tak ciężkich czasach.

Benefis Adama Tartakowicza.

Grono amatorów, w uznaniu zasług, urządza swemu reżyserowi, art. Teatru Polskiego, p. Adamowi Tartakowiczowi, w dn. 20 maja benefis, który odbędzie się w Teatrze Polskim.

W dniu tym odegranym będzie konkursowy dramat w 3 aktach Bolesława Gorczyńskiego p. t „W noc lipcową..."

Miarą ogólnego zainteresowania tym benefisem jest fakt, że dotychczas wszystkie droższe bilety zostały rozsprzedane".

Wystawa rzeźb p. Julji Mendelsonówny.

Wystawa rzeźb wybitnie utalentowanej artystki p. Julji Mendelsonówny cieszy się stale wzmagającą frekwencją publiczności. Z ciekawym tym dorobkiem artystycznym radzimy licznym rzeszom inteligencji naszej jak najrychlej się zapoznać.

Z Teatru „Miniature" Cegielniana 34

Nowy program w teatrze „Miniature" przy ul. Cegielnianej № 34 gromadzi codziennie liczną publiczność. Na program złożył się wesoły wodewil w I akcie ze śpiewami i tańcami Cyryla Danielewskiego „Dzieci Warszawy" czyli „Wesele na Powiślu" w którem oklaski „zbierali p. Romanówna, p. Radost-Modzelewska oraz panowie: Szosland p. Smiałowski i pan Wronski.

W wiązance popisywali się p. Radost-Modzelewska z deklamacjami Boy'a p. Smiałowski jako łódzki dorożkarz, p. Woźniak bawił publiczność swoimi wesołemi i melodyjnemi piosenkami i p. Sarnecka nastrojowemi deklamacjami.

Dziś wystawioną zostanie melodyjna operetka Offenbacha „Płaczka i Smieszek".

Helenów.

Łódzka Orkiestra Symfoniczna

Dziś: Koncert popularny, dyrekcja: Bron. Szulc i Tad. Mazurkiewicz.

Jutro: Wieczór muzyki lżejszej, dyrekcja Aleksander Türner.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo).

Wielka Kwatera Główna, 14-go maja.

Wschodnia widownia wojny.

Nasz ogień artyleryjski stłumił w zarodku zamierzane natarcie rosjan, na rowy niedawno przez nas zdobyte. Wzięto do niewoli przeszło 100 rosjan.

Bałkańska widownia wojny.

Nie było ważnych wydarzeń.

Zachodnia widownia wojny.

Między Argonami a Mozą, toczyły się w niektórych miejscach silne walki na granaty ręczne. Udaremniono zamiary nieprzyjaciela zmierzające do odzyskania terenu w lasach Avocourt i Malancourt. Karabinowym ogniem pokonano nocny napad nieprzyjaciela na południo zachodzie od „Martwego człowieka".

Na wschodnim brzegu Mozy u kamieniołomu na zachodzie od lasu Albain, ponieśli francuzi znaczne straty w nieudanym natarciu.

Niemiecki lotnik bojowy, zestrzelił nieprzyjacielskiego dwupłatowca, nad lasem Gourquignon (na południu od Laon). Na południu od Armentiéres strąciliśmy i zniszczyliśmy ogniem 11 maja angielskiego latawca.

Naczelne dowództwo wojskowe.

Komunikat austrjacki.

WIEDEN, (Urzędowo) 13 maja.

Rosyjska widownia wojny.

Bez zmian.

Południowo-wschodnia widownia wojny.

Bez zmian.

Włoska widownia wojny.

Nasze wojska odparły kilka natarć na północnym zboczu Monte San Michele. Włosi ponieśli ciężkie straty.

Zresztą niema ważniejszych wydarzeń.

Zastępca szefa sztabu generalnego
Hoefer,
marszałek polny porucznik.

Zmiany na froncie francuskim.

BERN. Rzeczoznawca wojskowy berneńskiego „Bundu“ sądzi, że nie są bez znaczenia zmiany, dokonane w dowództwie na froncie francuskim. Po obdarzeniu przez Rząd francuski orderami wyśmienitego obrońcy stanowisk francuskich pod Verdun i dowódców podległych mu oddziałów, przez co rząd francuski wyraził przekonanie, że uważa bitwę pod Verdun za rozstrzygniętą w głównych zarysach—otrzymuje obecnie generał Pétain nominację na dowódcę armji francuskich w centrum, pomiędzy Soissons a Verdun. Można się wobec tego spytać, czy chodzi tu o odznaczenie tego zasłużonego męża, czy też nominacja ta stoi w związku ze specjalnemi zamiarami francuzów? Pomiędzy Soissons a Verdun znajduje się klasyczny teren przełomowy Szampanji, oraz Chalons, jako wielki punkt zborny rezerw, gdzie obecnie wojsko rosyjskie zaznajamiane jest zapewne z taktyką francuską i dokąd ściąga ją znów zdatne, wskutek lata, do służby frontowej wojska murzyńskie. — Czy nie zamierzają francuzi przejść do ofensywy, którą narzuca im już dawno położenie strategiczne, a do której anglicy są może nareszcie gotowi?

Pod Verdun.

PARYŻ, 12.5. (B. T. W.) Wskutek artykułów, pojawiających się ostatnio w różnych dziennikach, wydano następujące urzędowe doniesienie: W żadnym momencie bitwy pod Verdun dowództwo wojskowe nie dało rozkazu odwrotu na lewy brzeg Mozy. Rankiem dnia 23 marca polecono natomiast wojskom na prawym brzegu trzymać się za wszelką cenę, gdyby nawet pozycja ta została oskrzydlona, a nawet otoczoną zupełnie. Miały one słuchać jednego tylko rozkazu: Trzymać się! Wieczorem 24 marca naczelne dowództwo rozkazało wszelkimi środkami utrzymać front pomiędzy Mozą a terenem Woevre i wysłało do Verdun generała Castelneau. Dnia następnego, rankiem 25 marca, Castelneau zakomunikował telefonicznie, iż w myśl rozkazu głównodowodzącego stanowiska na prawym brzegu Mozy mają być utrzymane za wszelką cenę. Wreszcie wieczorem 25 marca głównodowodzący przesłał generałowi Petain, który objął dowództwo, rozkaz następujący: Wczoraj, d. 24 marca wydałem rozkaz, by wytrwać na prawym brzegu Mozy, na północ od Verdun. Każdy dowódca, który da rozkaz odwrotu, będzie stawiony przed sąd wojenny.

Pod Avocourt.

BERLIN, 12.5. Na mocy otrzymanych wczoraj komunikatów paryskich o stanie walk w odcinku lasu Avocourt, „Taegliche Rundschau“ pisze, iż sfera ognia niemieckiego po złamaniu oporu francuskiego na wzgórzu 304 przesunęła się dalej na południowy zachód. Znamiennym w tym względzie jest uderzająco lakoniczny komunikat francuski, który dowodzi, że francuzi, chcąc utrzymać się na swych pozycjach, musieli walczyć rozpaczliwie.

Blok postępowy przeciw polakom.

KOPENHAGA, (WAT) „Dziennik Piotrogrodzki“ donosi: Poseł Szulgin pisząc w „Kijewlaninie“ o działalności bloku postępowego, zaznacza, że w bloku tym prawie wcale nie poruszano kwestji narodowościowej. Ale była jeszcze, oświadcza poseł Szulgin, inna też przyczyna: W sprawie polskiej natknęliśmy się na następującą kwestję: Gdy powstał blok postępowy, pretensje polaków nie przekraczały autonomji politycznej. Od tego czasu punkt widzenia polaków zmienił się zasadniczo. Obecnie polacy nie mówią już o autonomji, lecz o samodzielności, której co prawda nie identyfikują z niepodległością, lecz widocznie mają na myśli ustrój, przypominający unję Austrji i Węgier. Wobec zmiany poglądów, polacy powinni byli blokowi wyjaśnić swój stosunek do tej sprawy. Narazie tego nie uczyniono, wobec tego dziś nie można nawet teoretycznie rozstrzygać kwestji polsko-rosyjskiej. „Dziennik Piotrogrodzki“ uważa oświadczenie powyższe za półurzędowe wypowiedzenie polakom wojny przez postępowców.

Mowa Salandry.

MEDJOLAN, 12.5. Salandra wygłosił wczoraj mowę w Brescii, w której między innymi powiedział: Słusznie postąpiliśmy, stawiając w wojnie obecnej na kartę naszą przyszłość. Dochodzimy do wniosku po dłuższem zastanowieniu, iż tylko przy obecnem naszem stanowisku honor państwa jest zabezpieczony.

Nie możemy należeć do grupy narodów, którym historja będzie dyktowała warunki, musimy należeć do tych, którzy historję tę tworzyć będą.

Anglja a Irlandja.

LONDYN, 12.5. „Times“ pisze: Całą uwagę parlamentu pochłania obecnie sprawa irlandska. Oba odłamy liberałów narodowych są bardzo zaniepokojone, a cała izba znajduje się w stanie niezwykłego podniecenia. Pewne objawy wskazują wyraźnie, że ostatnie zdarzenia wywołały zmianę sytuacji parlamentarnej, w której stronnictwa irlandskie będą odgrywały coraz ważniejszą sprawę.

Sir Robert Casement.

ROTTERDAM, 12.5. „Times“ donosi, iż Sir Robert Casement stanie przed sądem pod zarzutem zdrady stanu. Wstępne dochodzenie prowadzić będzie sędzia śledczy z Londynu. Rozpocznie się ono w dniu 15 maja i potrwa kilka dni.

Starcie pomiędzy anglikami a bułgarami.

LUGANO. Korespondent „Corriere della Sera“ donosi: Śnieżyce ustały, 6 maja nastąpiło po raz pierwszy starcie pomiędzy przedniemi strażami angielskiemi a bułgarskiemi. Pozatem na całym froncie trwa strzelanina od rana do wieczora. Nieprzyjaciel pracuje ustawicznie nad oszańcowaniami.

Bułgarja a Grecja.

LONDYN. „Times“ donosi z Aten: Poseł bułgarski zabiega u rządu greckiego o ponowne otwarcie granicy pod Ochrydą. Linję Saloniki—Konstantynopol zamknięto, by zapobiedz przedostawaniu się podróżnych neutralnych na terytorjum bułgarskie. Skuludis zaproponował uregulowanie tej sprawy drogą wzajemnych ustępstw.

Posiłki japońskie.

BERLIN. W sprawie pogłoski o zamierzonem przesłaniu posiłków japońskich na front francuski, „Berl. Tageblatt“ powtarza za sztokholskim „Socialdemokraten“, że gabinet japoński miał się wypowiedzieć istotnie, na życzenie czwórporozumienia, za wysłaniem oddziału japońskiego na front francuski.

Zamach na posła austro-węgierskiego.

PIOTROGROD, 12.5. Piotrogrodska Agencja Telegraficzna donosi z Teheranu: Poddany turecki Dżemal Bej dokonał zamachu na posła austrjacko-węgierskiego hr. Lagohetti. Poseł nie został raniony.

Rozłam w socjal-demokracji szwedzkiej.

SZTOKHOLM, 11.V. Zarząd szwedzkiej partji socjal-demokratycznej przyjął oświadczenie przeciwko kierunkom separatystycznym, które się ostatnio dają odczuwać w łonie partji, mianowicie opozycja pewnej części partji przeciwko zarządowi oraz przyłączeniu się jej do polityki zimmerwaldskiej.

Zarząd konstatuje fakt, iż w łonie partji wytworzyła się nowa partja, o własnym zarządzie, oddzielnym kierunku i która się wrogo odnosi do pozostałej części partji. Partja żąda zwalczenia tego separatyzmu.

Z powodu tego oświadczenia wystąpili z zarządu; sekretarz partji Ström, Vennerstroem i Monsson.

Zarząd partji wydał również odezwę przeciwko zimmerwaldskiej konferencji oraz zaznacza, że obecni na konferencji szwedzi nie posiadali mandatu partji socjal-demokratycznej.

Rewolucja chińska.

GENEWA, 12.5. Podług doniesienia pism francuskich z Szanghaju, ogłosiły południowe prowincje Kanton stolicą oraz wybrały prowizoryczny rząd wojenny pod przewodnictwem gubernatora Günnan'u.

Naczelnik policji na czele bandy złodziejskiej.

SZTOKHOLM, 12.5. Władze sądowe w Piotrogrodzie ukończyły śledztwo w sprawie byłego naczelnika wileńskiej policji śledczej, Grigorjewa, który stał na czele międzynarodowej bandy złodziejskiej. Banda ta dopuściła się całego szeregu rabunków, oszustw i kradzieży w różnych częściach Rosji i grasowała przez pewien czas w Warszawie, oraz innych miastach Królestwa Polskiego. Proces będzie obfitował w szczegóły bardzo sensacyjne, charakteryzujące stosunki rosyjskie.

Gen. Villa działa.

AMSTERDAM, 11.V. Z Londynu donoszą, na zasadzie korespondencji z Meksyku, że na amerykańskiej granicy zaczynają się przygotowywać poważniejsze wypadki. Wojska gen. Villa przeszły w wielu miejscach granicę i odegnały straże. Villa ma zamiar zniszczyć komunikację kolejową ze Stan. Zjednoczonymi, aby módz skutecznie atakować znajdujące się w Meksyku wojska amerykańskie.

Ile bomb rzucono na Czerniowce?

Jedno z czerniowieckich pism podaje następującą statystykę bomb, na Czerniowce rzuconych: w r. 1915 dnia 19 kwietnia 3 bomby, dnia 20 kwietnia 5 bomb, dnia 22 kwietnia 2, dnia 30 kwietnia 10, dnia 1 maja walka lotników, dnia 14 maja 3, dnia 15 maja 3, dnia 26 maja 2, dnia 14 sierpnia 1, dnia 15 września walka lotników, dnia 23 września 4, dnia 25 września 2, dnia 28 września 3, dnia 7 października 21, dnia 8 listopada 1, dnia 9 listopada 2, dnia 26 listopada 3, dnia 15 grudnia 5, dnia 30 grudnia 5; w roku 1916 dnia 16 stycznia 4, dnia 20 stycznia 6, dnia 2 lutego 3, dnia 11 lutego 15, dnia 5 kwietnia 6, dnia 30 kwietnia 50 bomb, razem 157 bomb.

Różne wieści.

)(**Śmierć barona Saalfelda.** Pisma niemieckie donoszą o śmierci barona Saalfelda, która nastąpiła na zachodnim teatrze wojny podczas walki z lotnikiem angielskim.

Baron Saalfeld był starszym synem księcia Ernesta Sasko Meiningeńskiego z morganatycznego związku z baronową Saalfeld. Drugi syn księcia Ernesta poległ niedawno na froncie wschodnim. (st)

)(**Spotkanie wrogów w Szwajcarji.**

Pisma szwajcarskie donoszą, iż niemieccy i francuscy jeńcy, którzy drogą wzajemnej kompensaty otrzymali pozwolenie na leczenie się w Szwajcarji, spotykają się nieraz w tym kraju i zachowują się względem siebie uprzejmie przyjaźnie niemal. (st)

)(**Ociemniali żołnierze.**

Do najcięższych ran i kalectw, jakie odnoszą żołnierze na polu bitwy, należy ślepota, której wypadki są niestety dość częste. Wszystkie państwa wojujące zmuszone więc są do budowania przytułków dla tych biednych inwalidów, przyczem każde państwo stara się nauczyć ich jakiegoś dostępnego dla nich zawodu, a to głównie w celu udzielenia im możności pozostawania i nadal pożytecznymi członkami społeczeństwa.

Pisma francuskie donoszą, iż powiodła się znakomicie próba rządu zatrudnienia tych ociemniałych w telegrafie bez drutu. Oddają oni wprost znakomite usługi w tej dziedzinie pracy, która wymaga subtelnego słuchu.

Jak wiadomo bowiem kompensuje jakby natura brak wzroku przez wyrafinowanie słuchu. (st)

)(**Pokojowe usposobienie mody francuskiej.**

Do końca roku ubiegłego przejawiała moda paryska wyraźne tendencje wojownicze. Każda część garderoby damskiej dążyła do uczczenia jakiejś barwy wojskowej francuskiej czy aljantów. Eleganckie buciki miały imitować wysokie kamasze żołnierskie spódnice były na wzór krótkich sukien szkockich, kapelusze mniej lub więcej udatnie naśladowały bomby, aeroplany, hełmy, kaski itp.

Jak donosi obecnie „Journal des Débats“ znudziła się stanowczo kapryśnym paryżankom orgja wojownicza (przynajmniej w stroju), i wpadając z jednej ostateczności w drugą powróciły one nagle do ubiorów współzawodniczących z sobą w prostocie i skromności. Modne są obecnie naprzykład suknie pasterskie... Niechaj więc nadobne łodzianki szykują się do świeżych zmian.

Nie zdaje się w każdym razie, aby to pokojowe usposobienie mody paryskiej miało jakiś wpływ na wojnę europejską, francuzi są bowiem po dawnemu zdecydowani...

)(**Największy czek**

wystawiony został ostatnio przez znanego miljardera amerykańskiego, Pierponta Morgana, w związku z kanadyjską pożyczką wojenną i opiewał na 75 miljonów dolarów. Jestto rekord, gdyż dotychczas największy czek wystawiony był swego czasu przez rząd chiński na 60 miljonów dolarów, jako odszkodowanie wojenne na rzecz Japonji. (st).

)(**Ze świata ociemniałych.**

Zakład dla ociemniałych na wojnie żołnierzy we Florencji znajduje się pod zarządem niewidomego prof. Pietro Landriani, który osobiście przy pomocy jednego tylko sekretarza kieruje wszystkiemi skomplikowanemi sprawami tej instytucji. Pozatem zarządza prof. Landriani muzeum niewidomych, bibljotek dla ociemniałych w specjalnym wypukłym druku, oraz wydaje dwa pisma również w druku wypukłym.

Przed kilku miesiącami przedsięwziął Landriani znaczniejszą pracę statystyczną, poświęconą tym pasierbom losu. Praca ta nie jest jeszcze ukończoną. (st)

)(**Najmniejsza kolej w świecie.**

W Szkocji, w hrabstwie Dumfries zbudowało pewne towarzystwo kolejowe szczególną, liliputią kolejkę.

Do budowy zużytkowano model kolei przygotowany na wystawę. Szerokość toru tej kolei wynosi nie więcej niż 380 milimetrów; jedyna lokomotywa nie większa jest od dziecka, a maleńkie wagony mieszczą po 8 pasażerów. Całość sprawia wrażenie dziecinnej zabawki.

Ta najmniejsza w świecie kolej toczy się na przestrzeni 12 kilometrów, którą przebiega w przeciągu 25 minut.

OBWIESZCZENIE.

Powołując się na moje rozporządzenie z dnia 12 go stycznia r. b. niniejszym obwieszczam, że podatek patentowy ściągany będzie od środy, dnia 10 maja do soboty, dnia 20 maja r. b. od osób uległych podatkowi zamieszkałych przy ulicy Nowomiejskiej i przy Nowym Rynku.

Łódź, dnia 8-go maja 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
v. Oppen.

OBWIESZCZENIE.

W porozumieniu z panem gubernatorem wojennym niniejszem znosi się rozporządzeniem z dnia 16 p. m. z powodu tyfusu plamistego zarządzone odgrodzenie w mieście Łasku.

Zamknięte pozostają tylko żydowskie chedery i domy modlitwy, za wyjątkiem głównej synagogi.

Łódź. dnia 9-go maja 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
w zastępstwie
v. Bernewitz.

OBWIESZCZENIE.

W czwartek, dnia 11 maja, począwszy od godziny 9-ej rano w składzie sekwestracyjnym sprzedaży papierosów monopolowych w Łodzi w Scheibierowskim magazynie bawełny Emilji № 30, sprzedane będą większe partje zasekwestrowanego tytuniu krajanego i papierosów z publicznej licytacji za gotówkę.

Sprzedawane będą rosyjskie, tureckie, hercegowińskie, drobnokrajane, machorka i grubokrajane tytunie, papierosy własnej roboty, oraz niemieckie marki M. d. R., Salem Gold.

Przy licytacji papierosy i tytunie krajane zaraz muszą być dodatkowo opodatkowane, poczem takowe mi bez ograniczenia handlować wolno.

Łódź, dnia 5-go maja 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
von Oppen.

1—1

Obwieszczenie.

Stosowanie do rozporządzenia General-Gubernatorstwa z d. 5 kwietnia 1916 zostają zasekwestrowane wszelkie zapasy łoju wołowego, baraniego i końskiego otrzymywanego w rzeźniach wobec czego nie wolno ich stamtąd zabierać.

Za łój ten płaci się następujące ceny:

1. Za najlepszy, zupełnie czysty gatunek łoju wołowego i baraniego 60 fen. za funt polski.

2. Za mniej dobry, źle oczyszczony lub brudny gatunek i za łój koński 30 fen. za funt polski.

Użytkowanie wołowego, baraniego i końskiego łoju na cele techniczne jest zabronione.

Otrzymany surowy łój zakupuje Oddział Surowców wojennych (Kriegsrohstofstelle) w Warszawie, gmach Banku Państwa, i tegoż pełnomocnicy.

Zwolnione od sekwestru są tylko tłuszcz nerkowy i otoki koszerne (Menisse).

Ktokolwiek będzie próbował sprzedawać łój wyżej wymienionych gatunków z wolnej ręki, zostanie ukarany grzywną do 5000 mrk. w razie niemożności zapłacenia więzieniem do 6 miesięcy.

Łój będzie mu zabrany bez jakiejkolwiek zapłaty.

Łódź. dnia 9 maja 1916 r.

Cesarsko Niemiecki Prezydent Policji

podp. **v. Oppen.**

Obwieszczenie.

W celu zachęty i popierania do odbudowania zniszczonych przez działania wojenne zagród i domów, wyślę w krótkim czasie budowniczego p. Aleksandra Arndt z miasta Łodzi do gmin najwięcej z tego powodu ucierpiałych. Budowniczy Arndt ma polecone udzielać właścicielom bezpłatnych porad i przez wskazanie im źródeł nabycia i tem podobnem być im pomocnym.

Wójtom gmin i sołtysom **rozkazuję** niniejszem okazywać wszelkie w tym względzie potrzebne poparcia, naprz. przez dostarczenie za stosowną zapłatę potrzebnych podwód i t. p.

Łódź, dn. 6-go maja 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji

v. Oppen.

T A B E L A O B L I C Z E N

do rozporządzenia dotyczącego cen maksymalnych z d. 15 kwietnia 1916 r. dla miasta **Tomaszowa.**

(§ 6 rozporządzenia z dnia 15 kwietnia 1916 r.)

Artykuł.	Waga:	Cena w walucie niemieckiej:		w walucie rosyjskiej.																				
				160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180
		Mk.	fen.	kop.	kop	kop.	kop.	kop.	kop.	kop.	kop.	kop.	kop	kop.	kop	kop.	kop.	kop.	kop.	kop.	kop.	kop	kop.	kop.
Mąka żytnia	1 funt polski		20	13	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	11	11	11	11	11	11	11
„ pszenna	„		30	19	19	19	18	18	18	18	18	18	18	18	18	17	17	17	17	17	17	17	17	17
Chleb żytni	„		16	10	10	10	10	10	10	10	10	10	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
„ pszenny	„		24	15	15	15	15	15	15	15	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	13	13	13
Kartofle jadalne	50 kg.	4	—	250	248	247	245	244	242	241	240	238	237	235	234	233	231	230	229	227	226	225	223	222
Mięso wołowe I gatunku	1 funt polski		75	47	47	46	46	46	45	45	45	45	44	44	44	44	43	43	43	43	42	42	42	42
Mięso woł. koszerne I gat. i polędw.	„		85	53	53	52	52	52	52	51	51	51	50	50	50	49	49	49	49	48	48	48	47	47
Baranina	„		60	38	37	37	37	37	36	36	36	36	36	35	35	35	35	34	34	34	34	34	34	33
„ koszerna	„		70	44	43	43	43	43	42	42	42	42	41	41	41	41	40	40	40	40	40	39	39	39
Wieprzowina karbonada	„	1	25	78	78	77	77	76	76	75	75	74	74	74	73	73	72	72	71	71	71	70	70	69
„ II gatunku	„	1	10	69	68	68	67	67	67	66	66	65	65	65	64	64	64	63	63	63	62	62	61	61
Łój wołowy	„		90	56	56	56	55	55	55	54	54	54	53	53	53	52	52	52	51	51	51	51	50	50
Słonina	„	1	90	119	118	117	117	116	115	114	114	113	112	112	111	110	110	109	109	108	107	107	106	106
Masło z targu (kuchenne)	„	2	10	131	130	130	129	128	127	127	126	125	124	124	123	122	121	121	120	119	119	118	117	117
„ deserowe (śmietankowe)	„	3	—	188	186	185	184	183	182	181	180	179	178	176	175	174	173	172	171	170	169	169	168	167
Cukier faryna (polski)	„		48	30	30	30	29	29	29	29	29	29	28	28	28	28	28	28	27	27	27	27	27	27
„ w kostkach (polski)	„		55	34	34	34	34	34	33	33	33	33	33	32	32	32	32	32	31	31	31	31	31	31
„ faryna (neutralny)	„		90	56	56	56	55	55	55	54	54	54	53	53	53	52	52	52	51	51	51	51	50	50
„ w kostkach (neutralny)	„	1	—	63	62	62	61	61	61	60	60	60	59	59	58	58	58	57	57	57	56	56	56	56
Sól	„		11	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Węgiel (niżej 10 centnarów	1 centnar	2	—	125	124	123	123	122	121	120	120	119	118	118	117	116	116	115	114	114	113	112	112	111
„ (ponad 10 centarów)	„	1	85	116	115	114	113	113	112	111	111	110	109	109	108	108	107	106	106	105	105	104	103	103

Łódź, d. 1 maja 1916 r.
Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji

Kąpiele solankowe
błotne
kwaso-węglowe,
elektr. świetlne
i szafkowe.
Inhalacje.

SEZON
Zdrojowisko od 1 czerwca do 30 września.
CIECHOCINEK
koło Aleksandrowa.
Cesarski Zarząd Kąpielowy.

Koncerty, teatr, kinematograf, tenis, tani i obfity stół. Mieszkania przez biuro informacyjne.

Ważne dla kupujących śledzie!

zawiadamiamy że nasz **skład śledzi** przeniesiony został z ul. Nowomiejskiej № 8, na **Stary Rynek № 4.** Polecamy wielki wybór różnych śledzi, ceny umiarkowane. Z szacunkiem **Moszkowicz i Szkło. Stary Rynek № 4.**

8-io klasowa szkoła żeńska
im. Elizy Orzeszkowej (Spacerowa 21)

podaje do wiadomości, że egzaminy dla nowowstępujących uczennic do klas wstępnych, I-ej i II-ej rozpoczną się dnia 2-go czerwca o godz. 12 rano. Egzaminy wstępne do klas wyższych, od III-ej włącznie, rozpoczną się dn. 5 czewca o godz 12 rano.

Zapisy do wszystkich klas przyjmuje codziennie kancelarja szkoły od g. 10 do 2 popoł.

Kierowniczka Szkoły
Dr. M. Stefanowska.

MYDŁO
60 kop. funt, hurtem taniej u Szmalewicza, Południowa 8.

MYDŁO
60 kop. funt. hurtem taniej u Borzykowskiego, Kostantynowska 20.

W środę dnia 17 maja zostaje otworzona w Łodzi, przy ul. Cegielnianej № 63, w Sali „Harmonia".

Zydow. Sala Obiadowa dla Inteligencji

Poleca się obiady codziennie w cenie 42 kop.
Na żadanie mogą być obiady **odsyłane do domu,** licząc 3 kop. za przesyłkę. Obiady powinny być zamówione conajmniej^o 1 dzień przedtem przy kasie Sali Obiadowej lub u **p. Rosenberga** w sklepie Piotrkowska № 34. 714—2

MYDŁO
tanio można dostać u **A. Goldszteina, Srednia № 2,** w magazynie **obuwia.** Uwaga: Kupujący od 10 funtów dostają rabat. 744—3

KARBID
22 kop. funt, ulica Konstantynowska № 50, skład lamp. 720—3

Lekarz - Dentysta
S. GOLDMAN
długoletnia asystentka szkoły dentystycznej i kliniki d-ra Żadiewicza.
Przyjmuje codziennie od godz. 9 rano do 1 po poł. i od 3 po południu do 7 wieczór.
19 MILSZA 19.

„BORUSSIA"
Towarzystwo Wzajemnych ubezpieczeń od gradobicia w Berlinie.

największe i najstarsze towarzystwo egzystujące od roku 1873 i już od lat wielu tu w kraju prosperujące. Szkody od gradobicia wypłaca się szybko i sumiennie, a ubezpieczenia wstępują w siłę natychmiast za pośrednictwem Generalnej Agentury.

Fryderyk Kinzler.
Łódź, ul. św. Anny № 20.

Zdolni agenci posiadający dobre stosunki wśród p.p. właścicieli dóbr poszukiwani natychmiast. 719-3

Rutynowana nauczycielka
przyspasabia prędko i celująco do niższych klas. Wyucza analfabetów w krótkim czasie języka polskiego niemieckiego i rachunków. CENY NIZKIE. Benedykta 14, m. 28. 5238

Lekarz Dentysta
S. GORDIN
Konstantynowska 18.
Leczenie plombowanie i usunięcie zębów bez bólu Zęby sztuczne z podniebieniem i bez na złocie i kauczuku. Przyjm. codz. od 10—1 i 3—5

7-io klasowa Szkoła Handlowa Żeńska J. I. ABA

kancelarja zawiadamia osoby zainteresowane, że egzamina wstępne **rozpoczynają się d. 29 maja.** Podania przyjmuje kancelarja szkoły codziennie (za wyjątkiem świąt **od 5—7 wieczorem.** 718—3

Ogłoszenia drobne:

A!A!A!A!A! Meble nowe i używane, najtaniej w dużym wyborze, oraz łóżka metalowe, wózki - welocypedy dziecięce, wanny, krzesła wiedeńskie. Poleca magazyn mebli Władysława Romiszowskiego Piotrkowska 116 I p. front. 10

A. Meble z 3-ech pokoi sprzedam tanio. Piotrkowska № 189—9 753—8

Bufet przy teatrze letnim, w ogrodzie przy ulicy Konstantynowskiej № 16 (teatr polski) do wynajęcia od d. 20 maja r. b. na dogodnych warunkach. Wiadomość — Zachodnia 52 m. 16. 725—3

Akuszerka przyjmuje, Piotrkowska 223 m. 25. 25

Akuszerka Marja Kubicka przyjmuje. Piotrkowska № 197 m. 8.

I. Amorozińska zagubiła pantofel czarny damski. Łaskawy znalazca za wynagrodzeniem zechce oddać na ul. Aleksandrowska № 125. 1

Do wynajęcia mieszkanie po doktorze 7 pokoi z wygodami i 2 pokoje z kuchnią. Nowy Rynek № 5.

Kupię kuchnię gazową. Oferty sub „F" składać w administracji „Kurjera". 729—1

Kupię pianino w dobrym stanie. Oferty z ceną pod „M. N" do „Kurjera Łódzkiego" 736—2

Krawiec damski z powodu kryzysu szyje eleganckie kostiumy od mk. 10, palta od mk. 8. suknie od mk. 2. Również przyjmuje bieliznę damską i męską do szycia. Pracownia E. Rudzkiej Piotrkowska № 17, parter. Nowe żurnale nadeszły. 4

Ludwik Tambowski, Brzezińska 56 przyjmuje roboty, szyldowe pokojowe, tapicerskie, pozłotnicze i religijne wykonywa artystycznie po cenach nader przystępnych i prosi o nadesłanie jakiejkolwiek **roboty.**

Meble z dwuch pokoi, 5 poduszek oraz maszynę do szycia nożną sprzedam tanio. Przejazd 55 m. 24 oficyna 2 piętro. 693—3

Pianina, fortepiany nowe, używane zamiana, strojenie korekta. przewóz. Można na raty. Chodkowski. Mikołajewska № 25 703—3

Różne mieszkania w willi w pięknym ogrodzie do wynajęcia. Radogoszcz. Kazimierza 5/7 vis—a—vis kościółka 752—2

Student francuskich zakł. nauk poszukuje lekcji. lub kondycji na wyjazd. specjalność język francuski. Wiadomość w Adm. Kur. Łódzkiego.

Sprzedam dwie karety na gumach w dobrym stanie, prelotka na gumach, dwie węgierki jedna z budą jedna resorka mała powóz na żelaznych kołach, rolwaga lekka. Ulica Kiełbacha № 24. u gospodarza. 1

Ulica Piotrkowska 117. Do wynajęcia od 1 lipca r. b. różne mieszkania ze wszelkiemi wygodami także sklep z przylegającym pokojem

Zaginął weksel na sumę rb. 300 wystawiony przez K i P. Sabańskie na zlecenie I. S. Trunk. Znalazca zechce oddać na ul. Piotrkowską № 35. F. Seidenstat. 1

Zaginął d [illegible] Oddziału i Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego Zachodnia № 31. 751—1

Zaginął paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Stanisława Żyliskiego. 1

Wydawca i redaktor naczelny **Antoni Książek** (Zachodnia 37). W drukarni St. Książka, Zachodnia